

ВИКОРИСТАННЯ ІІС НА БАЗІ OLAP-ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. В роботі було розглянуто необхідність використання інтелектуальних інформаційних систем (ІІС) на базі OLAP-технології для оптимізації прийняття управлінських рішень, а також проаналізовано їх потенціал та переваги у сучасному бізнес-середовищі.

Ключові слова: інтелектуальні інформаційні системи, управління, OLAP-технології, цифровізація, прийняття рішень, бізнес-середовище, інформаційні технології.

Abstract. The work considered the need to use intelligent information systems (IIS) based on OLAP technology to optimize management decision-making, as well as analyzed their potential and advantages in the modern business environment

Keywords: intelligent information systems, management, OLAP technologies, digitalization, decision-making, business environment, information technologies.

Вступ

У сучасному світі бізнесу та управління надзвичайно важливим є вміння аналізувати великі обсяги даних та приймати обґрунтовані управлінські рішення вчасно. Зі зростанням обсягів даних та постійною зміною умов бізнесу, виникає потреба у ефективних інструментах аналізу, які забезпечують швидке та точне прийняття рішень [1,2]. Саме в цій площині відкривається великий потенціал інтелектуальних інформаційних систем на базі OLAP-технології.

Результати дослідження

Інтелектуальні інформаційні системи (ІІС) - це системи, які поєднують у собі функціональність інформаційних систем з можливостями інтелектуальних систем. Вони використовують передові технології штучного інтелекту для збору, аналізу та інтерпретації даних, що дозволяє автоматизувати процеси прийняття рішень та оптимізувати роботу організації [1].

ІІС складаються з інтегрованого комплексу математичних, лінгвістичних і програмних інструментів, спрямованих на забезпечення підтримки різноманітних аспектів людської діяльності та виконання пошуку інформації у режимі розширеного діалогу на природній мові [2].

OLAP (Online Analytical Processing) надає можливості для аналізу великих обсягів даних в режимі реального часу та швидкого створення звітів та аналітичних моделей. Ці системи дозволяють ефективно обробляти інформацію з різних джерел, структурувати її та перетворювати у корисну для прийняття рішень [3].

Застосування інтелектуальних інформаційних систем на базі OLAP-технології може значно полегшити процес прийняття управлінських рішень та допомогти організаціям підвищити свою конкурентоспроможність на ринку.

Основні переваги ІІС на базі OLAP-технології для сучасного бізнес-середовища:

1. У зв'язку зі зростанням кількості та різноманітності даних у сучасному світі, потреба у системах аналізу та управління цими даними на основі ІІС стає майже критичною і їх використання значно полегшує і пришвидшує процес прийняття рішень на основі аналізу Big Data. Використання OLAP-технологій надає можливості для швидкого аналізу великих обсягів даних з різних джерел та їх перетворення у корисну інформацію для прийняття рішень.

2. В умовах постійних змін у мінливому бізнес-середовищі компаніям необхідні ефективні інструменти для аналізу даних та прийняття обґрунтованих управлінських рішень, а використання ІІС на базі OLAP-технології сприяє швидкому пошук ефективних рішень.

3. Використання інтелектуальних інформаційних систем на базі OLAP-технології може значно допомогти підприємствам підвищити ефективність своєї діяльності та конкурентоспроможність на

ринку шляхом швидкого та точного аналізу даних, виявлення нових можливостей і вдосконалення стратегічного управління.

4. Завдяки використанню OLAP-технологій керівники та співробітники підприємств можуть отримувати доступ до актуальної та достовірної інформації, необхідної для прийняття обґрунтованих рішень, що може призвести до покращення результатів діяльності підприємства.

5. Оптимізації бізнес-процесів на базі OLAP-технологій дозволяє швидко ідентифікувати та усунути неефективні бізнес-процеси, які можуть призвести до підвищення витрат та зниження ефективності діяльності підприємства.

В цілому ІІС дозволяють аналізувати великі обсяги даних та приймати обґрунтовані стратегічні рішення за допомогою передових методів, таких як машинне навчання, штучний інтелект та аналітика даних.

Висновки

Отже, ІІС на базі OLAP-технології є важливими інструментом для оптимізації процесів управління та прийняття стратегічних рішень у сучасних організаціях та ключовим фактором для виявлення нових можливостей та підвищення ефективності управління у сучасному бізнес-середовищі. Їх використання сприяє розширенню можливостей підприємства та забезпечує йому конкурентну перевагу на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Нікіфорова Л.О., Гаврилюк М. Сучасні інтелектуальні інформаційні системи і їх роль в процесі прийняття управлінських рішень. *ЛІІ Всеукраїнська науково-технічна конференція підрозділів Вінницького національного технічного університету НТКП ВНТУ*. Вінниця: ВНТУ, 20-22 березня 2024 року. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2024/paper/view/20662>

2. Островська Г., Островський О. Застосування інтелектуальних інформаційних систем в контексті управління промисловими підприємствами. *Маркетинг і цифрові технології*. в. 7, п. 1, р. 69-81, бер. 2023. URL: <https://www.mdt-ori.com.ua/index.php/mdt/article/view/289>

3. Іванов С. Моделювання вітрини даних розповсюдження-замовлення продаж із використанням OLAP-технологій. *Галицький економічний вісник*. ТНТУ, 2021. Том 72. № 5. С. 85–94.

Нікіфорова Лілія Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та безпеки інформаційних систем Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: nikiforova@vntu.edu.ua

Гаврилюк Микола Сергійович – студент групи МІТ-20Б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Liliya Nikiforova - Ph.D., Associate Professor of the Department of Management and Security of Information Systems at Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: nikiforova@vntu.edu.ua

Gavrylyuk Mykola – student of the MIT-20b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia/